

[Udenrigsministeren]

jeg det rigtigst, at vi i dag afstår fra at gå nærmere ind i en debat om konkrete bistandspolitiske emner, som vi jo får lejlighed til at drøfte mere indgående om tre uger.

Forhandling

Lasse Budtz (S):

Idet jeg takker udenrigsministeren for redegørelsen, vil jeg gerne fremhæve, at der er ikke så få, der mener, at vi er i gang med den anden detente eller den anden afspændingsperiode, og er der blot tilløb eller tendenser til en sådan udvikling, er det under alle omstændigheder indlysende, at Danmark med sine begrænsede muligheder bør opmuntre disse tilløb.

Men når det er sagt, bliver vi nødt til – som ministeren faktisk også har gjort det i sin tale – at indrømme, at verden fortsat er fuld af dybt alvorlige og uhyre komplicerede udenrigspolitiske problemer og kriser. Der er meget i udviklingen, der styrker den opfattelse, at Europa bør spille en større rolle, påtage sig et større ansvar for sin egen skæbne, men også for politiske udviklinger uden for vort eget kontinent, bl.a. fordi der næsten overalt spørges efter Europa og bedes om en europæisk medvirken eller en europæisk reaktion.

I Socialdemokratiet mener vi, at vi bør tage den europæiske rolle op til debat og vurdering, bestemte ikke for at gøre Europa til en supermagt, men for at påvirke udviklingen i den rigtige retning for den anden afspændingsperiode og med øget respekt for menneskerettigheder og politiske rettigheder og med størst mulig international frihed i samarbejdet. Vi mener også, at europæerne sammen bør diskutere udenrigspolitik og sikkerhedspolitik, således at vi ikke overlader vor skæbne til supermagterne, og således at vi kommer til at sidde med ved bordet, når europæiske problemer og europæiske interesser forhandles.

Vi mener ikke, at dette er en opgave for EF, og vor holdning er heller ikke rettet mod vort samarbejde med USA inden for forsvarspagtens rammer, men vi bør som europæere tage et medansvar. Vi behøver næppe nye organisatoriske rammer, en styrkelse af den europæiske indflydelse i NATO er en oplagt mulighed, men EPS må også kunne

bruges til europæiske overvejelser, bl.a. for at kunne skabe baggrund for inddragelse af neutrale magter, efterhånden også de små østeuropæiske lande, i overvejelserne.

Den Vesteuropæiske Union stiller vi os fortsat skeptisk over for. Måske kunne vi slet ikke deltage i unionens samarbejde, selv om vi ville, hvis vi ikke gennemførte en grundlovsændring.

Jeg vil gerne fremhæve Socialdemokratiets ønske om fortsat intimt nordisk samarbejde, uanset hvem der måtte have regeringsmagten i de enkelte nordiske lande, og det nordiske broderskab forhindrer ikke på nogen måde den nødvendige udvidelse af det europæiske samarbejde.

Hvis man ser på listen over problemerne rundt om i vor plagede verden, er det oplagt, at Europa har vigtige roller at spille, og næsten alle steder beder man os om at spille disse roller. Norden og Europa bør gå foran i kampen for at sikre menneskerettighederne og i forbindelse hermed en aktiv flygtningepolitik med en rimelig opgavefordeling til gavn for flygtningene selv og for de enkelte lande. En effektiv og retfærdig byrdefordeling er også en naturlig udvikling for Socialdemokraterne i denne forbindelse.

Vi ønsker at fastholde Tyrkiet i det europæiske samarbejde, men vi vender os klart imod landets optagelse i EF, før demokratiet har vundet fodfæste i landet, og før de politiske rettigheder – ikke mindst de faglige – er sikret og de politiske forfølgelser ophørt.

Vi appellerer til de stridende parter i Nordirland om at sikre en fredelig udvikling. Vi afviser den fortsatte rystende terror i Nordirland, samtidig med at vi appellerer til de ansvarlige om at respektere menneskerettighederne og de politiske rettigheder.

Som alle ved, er situationen i Sydafrika desperat. For os er det ganske enkelt ubegribeligt, at vestlige lande, deriblandt nogle ledende vesteuropæiske nationer, kan undlade at gennemføre aktioner eller sanktioner mod det racistiske styre i Sydafrika, når de samme vestlige nationer på samme tid hævder, at de hylder menneskerettighedernes overholdelse. Her burde der være en selvfølgelig europæisk rolle i form af et lederskab ved gennemførelsen af internationale aktioner mod Sydafrika.

Det er kun en ringe trøst, at de nordiske lande nu omsider gennemfører en nogenlunde ensartet sanktionspolitik, som den sorte